

RAPPORT 2026

Plan för att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag

FÄRDIGSTÄLLD: 2026-10-13

PUBLICERAD: 2026-10-29

DNR: MYH 2026/2136

ISBN: 978-91-90048-96-2

Myndigheten för yrkeshögskolan

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) redovisar i denna rapport en plan för att stärka arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag. Planen pekar ut de utvecklingsinsatser som bör prioriteras under perioden 2027–2029 samt de förberedelser som behöver genomföras under 2026, med anledning av regeländringarna inom yrkeshögskolan från och med den 1 april 2027. Redovisningen görs med anledning av uppdraget i regleringsbrevet för 2026. I uppdraget ingår att ta fram mål och aktiviteter för perioden 2027–2029 samt att bedöma hur ny teknik, såsom artificiell intelligens (AI), kan användas som stöd i arbetet.

Planen bygger på myndighetens tidigare analys från 2025 och på de förändrade rättsliga förutsättningar som nu gäller för arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Regeländringarna inom yrkeshögskolan ger myndigheten bättre möjligheter att stärka kontrollkedjan före, under och efter utbetalning.

I rapporten används en bredare definition av felaktiga utbetalningar än i myndighetens tidigare redovisning. Definitionen omfattar inte bara att ett utbetalt belopp är för högt, för lågt eller i sin helhet fel i förhållande till gällande regler och villkor, utan även de omständigheter som kan leda till att en utbetalning sker på felaktiga eller otillräckliga grunder.

Planens huvudsakliga inriktning är att stärka kontrollkedjan inom yrkeshögskolan, från ansökan och prövning till utbetalning, uppföljning och återkrav. Arbetet omfattar både styrande underlag och mer riskbaserade arbetssätt, vilket ska bidra till en enhetlig, effektiv och rättssäker tillämpning.

De prioriterade aktiviteterna rör utbildningsanordnares förutsättningar, bedömningen av statsbidrag i ansökningsprocessen, uppgifter som ligger till grund för utbetalning, uppföljning efter utbetalning samt användningen av AI och annan teknik som stöd i kontrollarbetet.

För övriga utbildningsformer skiljer sig de rättsliga och praktiska förutsättningarna åt. Planen redovisar därför åtgärder som är anpassade till respektive utbildningsforms regelverk, kontrollmöjligheter och behov av proportionerliga insatser.

Sammantaget ska planen stärka myndighetens förebyggande och kontrollerande arbete, minska risken för felaktiga utbetalningar och bidra till att statliga medel används i enlighet med beslutade villkor och avsedda ändamål. Planen utgör därmed ett underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla en mer samlad, träffsäker och rättssäker kontroll av stöd och bidrag inom myndighetens ansvarsområde.

Rapporten är uppbyggd för att först ge en samlad bakgrund och därefter redovisa de aktiviteter som myndigheten bedömer bör prioriteras under perioden. Tyngdpunkten ligger på yrkeshögskoleutbildningar, där de nya bestämmelserna ger myndigheten utökade möjligheter att stärka kontrollkedjan. Övriga utbildningsformer behandlas separat utifrån sina respektive regelverk och förutsättningar.

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Uppdraget	4
2	Bakgrund.....	5
2.1	Nuläge.....	5
2.2	Tidigare analys och förändrade rättsliga förutsättningar	6
3	Plan för myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag för yrkeshögskoleutbildningar	7
3.1	Övergripande aktiviteter	7
3.1.1	AI och annan teknik som stöd i genomförandet av planen	7
3.2	Vid ansökan och prövning av statsbidrag.....	8
3.2.1	Utveckla en samlad modell för prövning, riskbedömning och uppföljning av utbildningsanordnare.....	8
3.2.2	Bedömning av statsbidrag i ansökningsprocessen	9
3.3	Före utbetalning och under tiden med statsbidrag	9
3.3.1	Felaktigt inrapporterat antal studerande och begreppet <i>bedriva studier</i>	9
3.4	Efter utbetalning	10
3.4.1	Granskning av beviljade tillägg av statsbidrag	10
3.4.2	Förstärkt kontroll av uppgifter som ligger till grund för utbetalning av statsbidrag.....	10
3.5	Övriga aktiviteter för yrkeshögskoleutbildningar.....	11
3.5.1	Bevaka kommande styrning och regeländringar	11
4	Plan för myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag för övriga utbildningsformer.....	12
4.1	Övergripande aktivitet	12
4.1.1	AI och annan teknik som stöd även inom övriga utbildningsformer.....	12
4.2	Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar	13
4.2.1	Bevaka och analysera förutsättningarna för stärkt kontroll av statsbidrag inom konst- och kulturutbildningar.....	13
4.3	Tolkutbildning inom folkbildningen	14
4.3.1	Bevaka utredningen om att förbättra tillsynen och kontrollen av tolkutbildningar inom folkbildningen	14
4.4	Nationell yrkesutbildning	15
4.4.1	Följa behovet av kontroll inom nationell yrkesutbildning under pilotperioden.....	15

1 Inledning

Under 2026 och 2027 träder förändringar i regelverket för yrkeshögskolan i kraft. Förändringarna ger myndigheten nya och utökade förutsättningar att pröva utbildningsanordnare, ställa krav på underlag samt följa upp och kontrollera att statsbidrag används enligt gällande regler. Planens tyngdpunkt ligger därför på yrkeshögskoleutbildningar.

För att de nya bestämmelserna ska kunna tillämpas på ett enhetligt, effektivt och rättssäkert sätt behöver myndigheten utveckla föreskrifter, rutiner, vägledningar, digitala stöd och riskbaserade kontroller. Arbetet omfattar hela kedjan från ansökan och beslut till genomförande, utbetalning, uppföljning och återkrav.

Övriga utbildningsformer behandlas särskilt i kapitel 4. Det gäller nationell yrkesutbildning, konst- och kulturutbildningar samt tolkutbildningar inom folkbildningen. För dessa utbildningsformer skiljer sig de rättsliga och praktiska förutsättningarna från det som gäller för yrkeshögskolan. Redovisningen tar därför sin utgångspunkt i respektive utbildningsforms regelverk och inriktas på åtgärder som bedöms möjliga och proportionerliga.

En stärkt kontroll av uppgifter som ligger till grund för statsbidrag bidrar inte enbart till korrekta utbetalningar från MYH utan kan även skapa förutsättningar för att förebygga felaktiga utbetalningar inom andra statliga stöd- och ersättningssystem. Samverkan och informationsutbyte mellan myndigheter är därför en viktig del i arbetet med att stärka statens samlade förmåga att motverka felaktiga utbetalningar.

Aktiviteter och insatser som rör korrekta utbetalningar från andra myndigheter omfattas inte av denna rapport.

Rapporten är disponerad i fyra kapitel.

Kapitel 1 redovisar uppdraget, avgränsningen och rapportens inriktning.

Kapitel 2 beskriver bakgrund, nuläge och förändrade rättsliga förutsättningar.

Kapitel 3 innehåller planen för yrkeshögskoleutbildningar, där de mest omfattande utvecklingsinsatserna redovisas.

Kapitel 4 behandlar övriga utbildningsformer och de åtgärder som bedöms möjliga och proportionerliga utifrån respektive regelverk.

1.1 Uppdraget

I regleringsbrevet för 2025 fick Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) i uppdrag att redovisa en analys av vilka möjligheter och hinder som myndigheten såg för att utveckla det brottsförebyggande arbetet och arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Uppdraget omfattade även att stärka myndighetens åtgärder inom dessa områden. I redovisningen beskrev myndigheten bland annat de begränsningar som fanns för att ytterligare stärka det brottsförebyggande arbetet, däribland att det saknades den reglering som krävdes för vissa kontrollåtgärder.

I regleringsbrevet för 2026 har myndigheten fått ett nytt uppdrag att fortsätta arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Myndigheten ska redovisa en plan med mål och aktiviteter som ska genomföras under 2027–2029. Av uppdraget framgår också att myndigheten ska överväga att använda ny teknik, såsom AI, för att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag.

Under våren 2026 beslutades förändringar i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan (YHL) och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF). Syftet med flera av förändringarna är att ge myndigheten bättre förutsättningar att motverka felaktiga utbetalningar. Uppdragets förutsättningar har därmed delvis förändrats, eftersom

myndigheten genom regeländringarna har fått ökade möjligheter att förebygga brottslighet och motverka felaktiga utbetalningar.

Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar och betalar ut statsbidrag och särskilda medel till utbildningsanordnare som uppfyller de krav och villkor som gäller för respektive stöd. I denna rapport används begreppen bidrag och statsbidrag som samlingsbegrepp för både statsbidrag och särskilda medel, om inte annat särskilt anges.

2 Bakgrund

Av Statskontorets rapport *Korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer* (2023:19) och Skolverkets rapport *Motverka felaktiga utbetalningar* (2024) framgår en tydlig förskjutning från ett tillitsbaserat arbetssätt till en mer kontrollinriktad hållning i bidragssystemen. I båda rapporterna betonas att kontrollarbetet behöver vara systematiskt, riskbaserat och långsiktigt. Kontroller före, under och efter utbetalning är nödvändiga, och återkrav behöver användas när förutsättningarna för det är uppfyllda.

Statskontoret och Skolverket bedömer också att statsbidragsförordningarnas utformning är en av de viktigaste orsakerna till felaktiga utbetalningar. Syften och villkor är ofta för vaga, och det saknas i vissa fall tydligt stöd för att neka bidrag, stoppa utbetalningar vid misstanke, kräva redovisning, förhindra dubbelfinansiering samt hantera skulder eller återkrav.

I myndighetens rapport från 2025 definieras felaktiga utbetalningar som *en utbetalning som sker om det utbetalda beloppet blir för högt, för lågt eller i sin helhet fel i förhållande till gällande regler och villkor*.

I denna rapport används en bredare definition, med utgångspunkt i den definition som Statskontoret använder. *"En felaktig utbetalning kan uppstå när en ersättning betalas ut på felaktiga eller otillräckliga grunder. Det kan i sin tur bero på att underlaget är felaktigt eller ofullständigt, eller som en följd av att ändrade förhållanden inte anmäls eller beaktas i tid."*

Den bredare definitionen gör det möjligt att analysera felaktiga utbetalningar i ett tidigare skede och att även fånga de omständigheter som kan leda till att en utbetalning blir felaktig. Definitionen ligger därmed i linje med de nya bestämmelserna i YHL och YHF, bland annat bestämmelserna om utbildningsanordnares anmälningsskyldighet och myndighetens möjligheter att agera när ändrade förhållanden inte anmäls eller beaktas i tid.

Mot denna bakgrund bedömer myndigheten att det finns behov av att närmare analysera hur myndighetens kontrollsystem kan stärkas och hur arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar kan systematiseras. Ett sådant arbete bidrar även till att motverka brottslighet kopplad till stöd och bidrag.

2.1 Nuläge

Myndigheten har under senare år genomfört ett omfattande arbete med att digitalisera statsbidragshanteringen. Det har minskat antalet manuella moment och stärkt förutsättningarna för en mer enhetlig hantering av utbetalningar. Myndigheten arbetar även löpande med processbeskrivningar och ansvarsfördelning, bland annat för att säkerställa dualitet och minska sårbarheten i handläggningen.

Samtidigt finns det behov av att ytterligare stärka och systematisera kontrollarbetet. Det gäller särskilt riskbedömning av utbildningsanordnare, bedömning av förutsättningarna för och storleken på statsbidraget i ansökningsprocessen, kontroll av uppgifter som ligger till grund för utbetalning samt uppföljning av att utbildningar genomförs enligt beslutade

villkor. Flera av dessa delar hanteras redan inom myndighetens ordinarie processer eller genom riktade utvecklingsinsatser, men arbetet behöver samordnas tydligare och följas upp mer strukturerat.

Myndigheten bedömer att risken för felaktiga utbetalningar av statsbidrag behöver analyseras i hela kedjan från ansökan och beslut till genomförande, utbetalning och uppföljning. Utifrån den definition av felaktiga utbetalningar som används i rapporten kan riskerna framför allt kopplas till följande områden.

- *Utbildningsanordnaren* – att de krav som ställs i lag och förordning uppfylls och att det finns förutsättningar att bedriva utbildning med god kvalitet.
- *Utbildningens utformning kopplad till statsbidraget vid beslut* – att utbildningar beviljas på rätt grunder med avseende på utformning och fördelning av statsbidrag.
- *Utbildningens genomförande* – att utbildningen genomförs enligt beslut och i enlighet med de förutsättningar som gäller för statsbidraget.
- *Underlaget för utbetalning* – att rekvisitionerna innehåller korrekta uppgifter som grund för utbetalning enligt gällande villkor i myndighetens statsbidragsmodell.
- *Utbetalningen av statsbidrag* – att utbetalningen görs enligt beslut och underlag, till rätt mottagare och med rätt belopp.
- *Myndighetens övergripande strukturer* – att myndigheten har ändamålsenliga strukturer för exempelvis riskhantering, analys och teknikutveckling.

I förhållande till de totala belopp som MYH betalar ut varje år är de belopp som återkrävs för närvarande låga. Myndigheten återkräver i dagsläget cirka 2 miljoner kronor per år. Det går dock inte att dra säkra slutsatser om omfattningen av felaktiga utbetalningar enbart utifrån antalet återkrav eller beloppen vid återkrav, eftersom återkrav endast speglar de fel som har identifierats och lett till beslut om återkrav. En bredare definition av felaktiga utbetalningar innebär därför att myndigheten även behöver analysera orsakerna till att en utbetalning kan bli felaktig, exempelvis bristfälliga underlag, ändrade förhållanden som inte anmäls eller uppgifter som inte kan kontrolleras i tid.

Mot denna bakgrund inriktas planen för 2027–2029 på åtgärder som stärker myndighetens kontrollkedja före, under och efter utbetalning.

2.2 Tidigare analys och förändrade rättsliga förutsättningar

I myndighetens redovisning av regeringsuppdraget 2025, *Utveckla det brottsförebyggande arbetet och motverka felaktiga utbetalningar*, konstaterades att MYH:s system i grunden har en god motståndskraft mot brottslighet och felaktiga utbetalningar. Samtidigt identifierades flera utvecklingsområden och strukturella begränsningar i regelverket som försvårade ett mer effektivt och förebyggande kontrollarbete. Det gällde särskilt möjligheten att pröva utbildningsanordnares lämplighet innan statsbidrag beviljas, risker kopplade till utbildning på entreprenad samt avsaknaden av en mer ändamålsenlig prövning av ägare och ledning.

Analysen visade även att risken för felaktiga utbetalningar i första hand är kopplad till felaktig inrapportering av antal studerande, vilket kan ske både oavsiktligt och med uppsåt. Digitalisering och förbättrade kontrollsystem har stärkt myndighetens förutsättningar att upptäcka fel, bland annat genom automatiserade beräkningar, belopps-spärrar, förbättrad uppföljning och systemkoppling till Skatteverkets folkbokförings-uppgifter. Trots detta bedömdes fortsatt utvecklingsarbete, ökad digitalisering och förändringar i regelverket vara nödvändiga för att stärka kontrollen på ett mer rättssäkert och ändamålsenligt sätt.

De ändringar som nu genomförs i YHL och YHF bedöms till viss del svara mot de brister som redovisades i rapporten.

Slutsatsen är att MYH:s tidigare analys fortfarande är relevant, men att förutsättningarna för arbetet har förbättrats genom de nya bestämmelserna. Det fortsatta arbetet bör därför inriktas på att implementera de nya reglerna, ta fram föreskrifter och omsätta regelverket i praktiska arbetssätt. Det finns även behov av att utveckla riskbaserade kontroller före, under och efter utbetalning samt att säkerställa att myndighetens digitala stöd och interna processer används för att upptäcka, förebygga och hantera felaktiga utbetalningar på ett systematiskt sätt.

3 Plan för myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag för yrkeshögskoleutbildningar

Detta kapitel beskriver myndighetens plan för att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag under perioden 2027–2029. Planen omfattar både övergripande utvecklingsinsatser och mer konkreta åtgärder i handläggning, prövning, utbetalning och uppföljning. Kapitlet inleds med aktiviteter som syftar till att bedöma om och hur AI och annan teknik kan bidra till konkret verksamhetsnytta genom effektivare processer, bättre beslutsunderlag och mer träffsäkra kontroller i myndighetens arbete med statsbidrag. Därefter redovisas aktiviteter som rör ansökan och prövning, kontroller före och under utbetalning samt uppföljning och åtgärder efter utbetalning.

En viktig utgångspunkt är att de nya reglerna ska införas på ett sätt som stärker kontrollen i hela processen. Det handlar bland annat om att utveckla arbetssätt för prövning av utbildningsanordnare, bedömning av underlag, kontroll av uppgifter som ligger till grund för utbetalning samt hantering av ändrade förhållanden, stoppade utbetalningar och återkrav. På så sätt ska arbetet bidra till att felaktiga utbetalningar kan förebyggas, upptäckas och hanteras mer samlat och rättssäkert.

För att de nya bestämmelserna om krav vid ansökan och prövning ska kunna tillämpas när de träder i kraft den 1 april 2027 behöver vissa förberedande åtgärder vara genomförda före planperiodens början. Det gäller bland annat föreskrifter, rutiner och andra styrande underlag. Dessa delar behöver vara färdigställda i god tid före 1 april 2027, så att sökande kan lämna in ansökningar i enlighet med de nya kraven.

3.1 Övergripande aktiviteter

3.1.1 AI och annan teknik som stöd i genomförandet av planen

Myndigheten ska i genomförandet av planens aktiviteter löpande överväga om AI och annan teknik kan bidra till ökad kvalitet, träffsäkerhet och effektivitet i arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar. Bedömningen ska göras utifrån respektive aktivitets syfte, behov och rättsliga förutsättningar. AI och annan teknik kan exempelvis användas som stöd för analys, identifiering av avvikelser, hantering av informationsmängder och framtagande av beslutsunderlag. Rättsliga bedömningar ska även fortsättningsvis göras och beslut fattas av ansvarig handläggare eller annan beslutsfattare.

Aktivitet

Vid genomförandet av planens aktiviteter ska myndigheten löpande se över om AI eller annan teknik kan användas som stöd för att stärka kontroll, uppföljning, analys eller handläggning. Bedömningen ska integreras i det ordinarie utvecklings- och genomförandearbetet och anpassas till respektive aktivitets förutsättningar och behov.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha beaktat möjligheterna att använda AI och annan teknik i genomförandet av planens aktiviteter och identifierat de områden där tekniken kan bidra till ökad kvalitet, nytta, träffsäkerhet eller effektivitet.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten dokumenterar i vilka aktiviteter AI eller annan teknik har övervägts, vilka möjligheter som har identifierats samt vilka bedömningar som har gjorts avseende nytta, risker och rättsliga förutsättningar.

3.2 Vid ansökan och prövning av statsbidrag

3.2.1 Utveckla en samlad modell för prövning, riskbedömning och uppföljning av utbildningsanordnare

Utifrån de skärpta kraven i YHL och YHF behöver myndigheten utveckla en samlad modell för hur utbildningsanordnares lämplighet och förutsättningar ska prövas, riskbedömas och följas upp. Modellen bör omfatta både prövningen vid ansökan och den uppföljning som sker under pågående utbildning. Syftet är att skapa ett enhetligt, systematiskt och rättssäkert arbetssätt för att bedöma om en utbildningsanordnare uppfyller de krav som ställs i regelverket. Modellen ska även ge stöd för att bedöma om det finns omständigheter som kan påverka förutsättningarna för statsbidrag.

Arbetet omfattar framtagande av föreskrifter, rutiner och andra styrande underlag som tydliggör hur de nya kraven ska tillämpas i praktiken. Det bör ingå att fastställa vilka uppgifter som ska ligga till grund för prövningen samt hur riskindikatorer och externa signaler ska tas emot, bedömas och dokumenteras. Exempel på sådana signaler kan vara uppgifter om skatteskulder, konkurs, företagsrekonstruktion, näringsförbud eller andra omständigheter som kan påverka bedömningen av utbildningsanordnarens lämplighet att bedriva utbildning med statsbidrag. Även om myndigheten redan i dag genomför kontroller av vissa sådana förhållanden innebär de skärpta kraven i regelverket bättre förutsättningar att genomföra ytterligare kontroller och att använda informationen som underlag för prövning och uppföljning.

Aktiviteten ska bidra till en mer sammanhållen kontrollkedja från ansökan till uppföljning. Genom att tydliggöra hur utbildningsanordnare ska kontrolleras, hur risker ska identifieras och hur signaler ska hanteras stärks myndighetens förmåga att motverka felaktiga utbetalningar och minska risken för att oseriösa eller olämpliga aktörer verkar inom yrkeshögskolan.

Aktivitet

Arbetet med att tolka de nya reglerna och ta fram nödvändiga föreskrifter, rutiner och styrande underlag har påbörjats. Föreskrifterna, rutinerna och de styrande underlagen kommer att införas successivt i myndighetens processer för prövning, kontroll och uppföljning.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha en samlad och dokumenterad modell för prövning, riskbedömning och uppföljning av utbildningsanordnare. Modellen ska bidra till att bedömningar av utbildningsanordnares lämplighet, ekonomiska redlighet och organisatoriska förutsättningar görs mer enhetligt, träffsäkert och rättssäkert, både inför beslut och under pågående utbildning.

Uppföljning

Följs upp genom att föreskrifter, rutiner, bedömningsgrunder och ansvarsfördelning har tagits fram och dokumenterats. Uppföljningen bör även omfatta hur arbetssättet har integrerats i relevanta processer, hur riskindikatorer och externa signaler dokumenteras

och hanteras samt i vilken utsträckning modellen ger stöd för en enhetlig och spårbar bedömning av utbildningsanordnare.

3.2.2 Bedömning av statsbidrag i ansökningsprocessen

Myndigheten arbetar kontinuerligt med att se över och förtydliga både modellerna för statsbidrag och bedömningen av statsbidraget, så att ansökningsprocessen är tillräckligt tydlig, rättssäker och ändamålsenlig utifrån de grunder för fördelning av statsbidraget som myndigheten bestämmer. De nya bestämmelserna i YHF förstärker behovet av att det tydligt framgår vad ett beviljat statsbidrag avser och vilka uppgifter som ligger till grund för beslutet. De ökade möjligheterna att begära in uppgifter i ansökan stärker samtidigt myndighetens förutsättningar att säkerställa att besluten grundas på tillräckliga och korrekta underlag och att risken för felaktiga utbetalningar minskar.

Aktivitet

Arbete pågår löpande och är integrerat i myndighetens processer för ansökan, bedömning och beslut om statsbidrag.

Mål med aktiviteten

Säkerställa en enhetlig, transparent och rättssäker bedömning av statsbidraget i ansökningsprocessen samt minska risken för att beslut grundas på otillräckliga eller otydliga underlag.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten följer de löpande aktiviteter som genomförs avseende statsbidragsmodellerna.

3.3 Före utbetalning och under tiden med statsbidrag

3.3.1 Felaktigt inrapporterat antal studerande och begreppet *bedriva studier*

Statsbidraget betalas ut till utbildningsanordnare för de studerande som bedriver studier vid rekvisitionsdatumet. Begreppet *bedriva studier* har inte definierats av myndigheten på ett sätt som gör det tydligt för anordnare om en studerande ska redovisas i en rekvisition eller inte. Myndigheten kommer att genomföra en översyn av begreppet *bedriva studier* för att undersöka om det finns möjligheter att tydliggöra definitionen av begreppet.

Aktivitet

Utvecklingsarbetet kommer att genomföras under perioden.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska utreda och, om det bedöms möjligt och lämpligt, förtydliga innebörden av begreppet *bedriva studier* och under vilka förutsättningar en studerande ska redovisas i en rekvisition. Målet är att minska risken för att statsbidrag rekvideras på felaktiga eller otillräckliga grunder.

Uppföljning

Följs upp genom att definitionen av begreppet *bedriva studier* och kraven på när en studerande ska redovisas i en rekvisition har dokumenterats, att tillämpningen har förtydligats i styrande underlag eller arbetssätt samt att det går att följa upp i vilken utsträckning rapporterade uppgifter om studerande är fullständiga, enhetliga och förenliga med fastställda kriterier.

3.4 Efter utbetalning

3.4.1 Granskning av beviljade tillägg av statsbidrag

I myndighetens tillsynsprocesser har granskning av de tillägg som ligger till grund för statsbidraget utöver grundbidraget tidigare skett sporadiskt utifrån signaler om brister eller enskilda punktinsatser vid planerad tillsyn. Anledningen till att den formen av granskning inte har genomförts systematiskt är att myndigheten har behövt prioritera andra tillsynsinsatser inom ramen för tillgängliga resurser.

Myndigheten har planerat att under 2027 påbörja ett utvecklingsarbete som syftar till att ta fram granskningsmetoder för att inom relevanta tillsynsprocesser kontrollera att de kostnadsdrivande tillägg som legat till grund för ett högre statsbidrag också genomförs under utbildningen. Främst handlar det om den planerade tillsynen av utbildningar som har pågått en längre tid, men granskningsmetoderna ska även kunna tillämpas i de tillsynsärenden som startas efter signaler om brister. Utvecklingsarbetet kan även omfatta förutsättningarna för att granska *graden av interaktion i utbildningen*, i de fall denna har betydelse för statsbidragets nivå.

Utifrån de resurser som myndigheten har tilldelats kommer granskningsmetoderna att användas inom ramen för myndighetens ordinarie tillsynsarbete och prioriteras till de ärenden där behovet av kontroll bedöms vara störst. På så sätt kan arbetet utvecklas stegvis och riktas mot de områden där det bedöms ha störst betydelse för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar. Grundförutsättningen för arbetet är att de kostnadsdrivande tillägg som en anordnare har uppgett vid ansökan, och som har lett till att ett högre statsbidrag har beviljats, också ska tillämpas under utbildningens genomförande. Utformningen av granskningsmetoderna är också beroende av att underlagen till MYH:s beslut om att bevilja utbildningen att ingå i yrkeshögskolan är möjliga att följa upp i efterhand.

Aktivitet

Utvecklingsarbetet startar under perioden.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska påbörja ett utvecklingsarbete för att ta fram granskningsmetoder som kan användas för att systematiskt granska tillägg för bidrag utöver statsbidrag på grundnivå. Arbetet kan även omfatta förutsättningarna för att granska *graden av interaktion*, i de fall denna har betydelse för statsbidragets nivå. Metoderna ska utformas för de tillsynsprocesser där sådana granskningar är möjliga att genomföra.

Uppföljning

Följs upp genom att utvecklingsarbetet har initierats och avgränsats, att en plan finns för hur granskningsmetoder ska tas fram och prövas i relevanta tillsynsprocesser samt att ansvar, behov av samverkan och centrala utvecklingsfrågor har identifierats och dokumenterats. Uppföljningen kan även ske genom redovisning av vilka förutsättningar som bedömts nödvändiga för att metoderna på sikt ska kunna användas i planerad tillsyn.

3.4.2 Förstärkt kontroll av uppgifter som ligger till grund för utbetalning av statsbidrag

Av de ändringar i YHL och YHF som träder i kraft den 1 april 2027 framgår att utbildningsanordnare får ett tydligare ansvar för att lämna korrekta och fullständiga uppgifter till myndigheten. Det gäller både uppgifter som lämnas vid rekvisering av statsbidrag och uppgifter om ändrade förhållanden som kan påverka förutsättningarna för bidraget eller bidragets storlek. Samtidigt får myndigheten utökade rättsliga

förutsättningar att stoppa utbetalningar och besluta om återkrav när villkoren för statsbidrag inte längre är uppfyllda eller när bidrag har betalats ut på felaktig grund.

Myndigheten kommer att se över och utveckla rutiner för vilka uppgifter som ska lämnas i samband med rekvisering, hur uppgifterna ska kontrolleras och dokumenteras samt hur myndigheten ska hantera uppgifter om ändrade förhållanden. Rutinerna kommer att omfatta ansvarsfördelning, bedömning av om förutsättningarna för bidrag eller bidragets storlek påverkas, dokumentation av bedömningar samt när en utbetalning ska stoppas eller ett återkrav ska initieras.

Aktiviteten syftar till att säkerställa att utbetalningar av statsbidrag grundas på tillräckliga, korrekta och aktuella uppgifter. Genom ett mer enhetligt arbetssätt för inrapportering, kontroll och hantering av ändrade förhållanden stärks myndighetens förmåga att förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar före eller i nära anslutning till utbetalning.

Aktivitet

Arbetet har påbörjats och samordnas med genomförandet av de nya bestämmelserna i YHF.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha ett tydligt, enhetligt och rättssäkert arbetssätt för att ta emot, kontrollera, bedöma och dokumentera uppgifter som ligger till grund för utbetalning av statsbidrag. Arbetet ska stärka myndighetens förmåga att säkerställa att utbetalningar grundas på korrekta och tillräckliga underlag samt minska risken för felaktiga utbetalningar till följd av felaktiga, ofullständiga eller för sent anmälda uppgifter.

Uppföljning

Följs upp genom att rutiner, bedömningsgrunder och ansvarsfördelning har tagits fram och beslutats.

3.5 Övriga aktiviteter för yrkeshögskoleutbildningar

3.5.1 Bevaka kommande styrning och regeländringar

Myndigheten följer kommande direktiv och initiativ som rör tillsyn och kvalitet inom yrkeshögskolan. Syftet är att säkerställa att det finns beredskap för att anpassa arbetet så att seriösa aktörer bedriver utbildning med god kvalitet och att statsbidrag används korrekt.

Myndigheten kommer särskilt att bevaka den kommande utredningen *Bättre insyn och kontroll i yrkeshögskolan* (direktiv 2026:121) och analysera hur förslagen kan påverka behovet av anpassade arbetssätt och kontrollåtgärder.

Aktivitet

Arbetet pågår löpande. Bevakning och analys sker i takt med att direktiv, utredningsunderlag, förslag, föreskrifter och andra styrande underlag publiceras eller remitteras.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha en samlad och aktuell bild av kommande förändringar som kan påverka myndighetens arbete med tillsyn, kvalitet och kontroll av statsbidrag. Aktiviteten ska ge underlag för att i tid bedöma konsekvenser, identifiera behov av anpassade arbetssätt och analysera om ytterligare verktyg behövs för att stärka myndighetens möjligheter att säkerställa god kvalitet, seriösa aktörer och korrekt användning av statsbidrag.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten löpande dokumenterar relevanta direktiv, utredningsförslag, remisser och kommande regeländringar. Myndigheten bedömer även vilka konsekvenser dessa kan få för myndighetens processer, tillsyn, föreskriftsarbete och kontroll av statsbidrag. Uppföljningen kan även omfatta att identifierade behov av åtgärder, nya arbetssätt eller ytterligare verktyg dokumenteras och förs vidare till berörda processer eller ansvariga funktioner.

4 Plan för myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar av stöd och bidrag för övriga utbildningsformer

Förutsättningarna för att motverka felaktiga utbetalningar skiljer sig mellan myndighetens olika utbildningsformer. För respektive utbildningsform behöver arbetet därför utgå från respektive regelverk, utbildningsformens omfattning och myndighetens faktiska möjligheter att genomföra kontroller. Det innebär att åtgärderna i detta kapitel är mer avgränsade och behovsstyrda än de utvecklingsinsatser som redovisas för yrkeshögskolan.

För konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar enligt förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar saknas i dag en reglering som motsvarar den som finns inom yrkeshögskolan. Det begränsar myndighetens möjligheter att genomföra prövning, kontroll och uppföljning på samma sätt som inom yrkeshögskolan. Arbetet behöver därför främst inriktas på att bevaka om regelverk, systemförutsättningar eller tillgång till uppgifter förändras på ett sätt som påverkar möjligheterna till och behovet av kontrollmoment.

Även för tolkutbildningar inom folkbildningen enligt förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk är förutsättningarna delvis annorlunda. För dessa utbildningar sker den inledande och huvudsakliga prövningen av utbildningsanordnarna inom folkbildningens system. MYH:s arbete bör därför inriktas på att följa den fortsatta utvecklingen och analysera vilka uppgifter och förutsättningar som krävs för att myndigheten ska kunna kontrollera de underlag som ligger till grund för statsbidraget.

Nationell yrkesutbildning regleras i förordningen (2024:107) om stöd för en nationell yrkesutbildning och har delvis andra kontrollmöjligheter än övriga utbildningsformer i detta kapitel. Samtidigt är utbildningsformen en tidsbegränsad pilotverksamhet. En särskild utredare har fått i uppdrag att analysera resultaten från pilotverksamheten och lämna förslag på författningsreglering som kan möjliggöra ett permanent införande, se Uppdrag att utreda nationell yrkesutbildning, U2026/01569. Myndighetens arbete bör därför vara proportionerligt och i första hand utgå från de kontrollmöjligheter som redan följer av förordningen och ordinarie processer. Särskilda åtgärder bör endast vidtas om det uppkommer signaler, avvikelser eller andra omständigheter som ger anledning till kontroll.

4.1 Övergripande aktivitet

4.1.1 AI och annan teknik som stöd även inom övriga utbildningsformer

Den aktivitet som redovisas i avsnitt 3.1.1 om AI och annan teknik som stöd i genomförandet av planen är gemensam för myndighetens arbete med att motverka felaktiga utbetalningar. Det innebär att myndigheten även inom övriga utbildningsformer löpande bör överväga om AI eller annan teknik kan bidra till ökad kvalitet, träffsäkerhet eller effektivitet i kontroll, uppföljning, analys eller handläggning. Bedömningen behöver göras

utifrån de särskilda rättsliga, tekniska och praktiska förutsättningar som gäller för respektive utbildningsform.

Aktivitet

Arbetet genomförs inom ramen för den myndighetsövergripande aktiviteten i avsnitt 3.1.1. Vid genomförandet av aktiviteterna för konst- och kulturutbildningar och tolkutbildning inom folkbildningen ska myndigheten löpande se över om AI eller annan teknik kan användas som stöd, utifrån respektive utbildningsforms behov och förutsättningar.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha beaktat möjligheterna att använda AI och annan teknik även inom övriga utbildningsformer och identifierat om det finns områden där tekniken kan bidra till ökad kvalitet, nytta, träffsäkerhet eller effektivitet i arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar.

Uppföljning

Följs upp inom ramen för den uppföljning som redovisas i avsnitt 3.1.1. Uppföljningen bör vid behov visa om AI eller annan teknik har övervägts i de aktiviteter som rör övriga utbildningsformer, vilka möjligheter som har identifierats och vilka bedömningar som har gjorts avseende nytta, risker och rättsliga förutsättningar.

4.2 Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar¹

4.2.1 Bevaka och analysera förutsättningarna för stärkt kontroll av statsbidrag inom konst- och kulturutbildningar

Under 2024 genomförde myndigheten en utredning om förutsättningarna för att genomföra tillsyn av underlag för utbetalning av statsbidrag för konst- och kulturutbildningar. Utredningen visade att det i dagsläget saknas förutsättningar att införa en löpande tillsyn motsvarande den som finns inom yrkeshögskolan. Skälen är bland annat att nödvändiga uppgifter saknas i systemen, att retroaktiva studieavbrott och studieuppehåll inte kan kontrolleras på ett tillförlitligt sätt samt att en sådan kontroll skulle kräva omfattande manuellt arbete. Mot den bakgrunden bedöms nyttan av en löpande tillsyn inte stå i proportion till arbetsinsatsen.

Den förordning som styr utbildningsformen, förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar, ger inte stöd för att ställa krav på utbildningsanordnare om exempelvis ekonomisk redlighet.

Aktiviteten bör därför inriktas på att löpande följa om det sker förändringar som påverkar möjligheterna till och behovet av kontroll av statsbidrag inom utbildningsformen. Det kan till exempel gälla eventuella framtida regeländringar, utveckling av systemstöd eller förbättrade möjligheter att använda tillförlitliga uppgifter. Syftet är att MYH vid behov ska kunna bedöma om förutsättningarna för en mer systematisk kontroll har förändrats och om det finns proportionerliga kontrollmoment som kan stärka myndighetens arbete.

Aktivitet

Arbetet bedrivs löpande genom att myndigheten bevakar om det sker förändringar i regelverk, systemförutsättningar eller tillgång till uppgifter som påverkar möjligheterna till och behovet av kontroll av statsbidrag inom utbildningsformen. Om sådana förändringar

¹ Utöver aktiviteterna i denna plan har myndigheten påbörjat ett långsiktigt arbete med översyn av ansökningsprocesser och statsbidragsmodell för konst- och kulturutbildningar. Att ha implementerat ändamålsenliga ansökningsprocesser och en statsbidragsmodell som stödjer det övergripande syftet med verksamheten och som säkerställer att de utbildningar som håller högst kvalitet får statsbidrag ligger också i linje med arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar enligt den definition myndigheten använder i denna plan.

identifieras analyseras om de ger förutsättningar för mer systematiska eller proportionerliga kontrollmoment.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha en aktuell och dokumenterad bild av om förutsättningarna för stärkt kontroll av statsbidrag inom konst- och kulturutbildningar förändras över tid. Målet är att myndigheten vid behov ska kunna bedöma om eventuella framtida kontrollinsatser är rättssäkra, proportionerliga och möjliga att genomföra med tillförlitliga uppgifter.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten dokumenterar bevakningen av eventuella förändringar i regelverk, systemstöd och tillgång till relevanta uppgifter. Uppföljningen bör även omfatta om identifierade förändringar påverkar behovet av nya eller utvecklade kontrollmoment, och om sådana frågor bör föras vidare till berörda processer eller ansvariga funktioner.

4.3 Tolkutbildning inom folkbildningen

4.3.1 Bevaka utredningen om att förbättra tillsynen och kontrollen av tolkutbildningar inom folkbildningen

Tolkutbildningar inom folkbildningen bedrivs av folkhögskolor och studieförbund och finansieras delvis genom statsbidrag från MYH. Utbildningsformen skiljer sig från yrkeshögskolan genom att den inledande prövningen och delar av uppföljningen sker inom folkbildningens system. MYH:s kontroll behöver därför vara tydligt avgränsad till de uppgifter och förhållanden som har betydelse för myndighetens beslut och utbetalning av statsbidrag.

För att MYH ska kunna följa upp om utbetalningarna är korrekta behöver myndigheten tillgång till relevanta uppgifter om utbildningarnas genomförande och de studerande som ligger till grund för statsbidraget. Sådana uppgifter är nödvändiga för att myndigheten ska kunna kontrollera om bidrag har betalats ut på tillräckliga grunder. Uppgifterna finns i dag inte tillgängliga för MYH, vilket innebär att nödvändiga kontroller inte kan göras. Om uppgifterna saknas eller inte kan användas på ett systematiskt sätt begränsas myndighetens möjligheter att förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar.

Regeringen har beslutat om utredningen Bättre insyn och kontroll i yrkeshögskolan (direktiv 2026:121). I uppdraget ingår att analysera och lämna förslag som kan förbättra tillsynen och kontrollen av tolkutbildning inom folkbildningen. För MYH innebär detta att arbetet under perioden bör inriktas på att följa utredningen och analysera vilka förslag som kan stärka myndighetens möjligheter att få tillgång till och använda de uppgifter som krävs för att kontrollera underlagen för utbetalning av statsbidrag.

Aktivitet

Arbetet bedrivs genom löpande bevakning och analys av utredningen om bättre insyn och kontroll i yrkeshögskolan, i de delar som avser tolkutbildning inom folkbildningen. MYH bör särskilt analysera vilka uppgifter som behöver finnas tillgängliga för att myndigheten ska kunna följa upp och kontrollera underlagen för utbetalning av statsbidrag, samt hur kontrollen bör avgränsas i förhållande till Folkbildningsrådets uppdrag och ansvar.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska ha en aktuell och dokumenterad bild av hur utredningens förslag kan påverka förutsättningarna för kontroll av statsbidrag till tolkutbildningar inom folkbildningen. Målet är att tydliggöra vilka uppgifter som krävs för att MYH ska kunna följa upp om utbetalningar grundas på korrekta och tillräckliga underlag samt att skapa beredskap för eventuella förändringar i regelverk, rutiner eller kontrollmoment.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten dokumenterar utredningens förslag och analyserar vilka konsekvenser de kan få för MYH:s kontroll av statsbidrag inom tolkutbildningar. Uppföljningen bör särskilt omfatta om förslagen ger bättre förutsättningar att få tillgång till och använda de uppgifter som krävs för att kontrollera underlagen för utbetalning. Den bör även omfatta om det finns behov av förändrade rutiner, utvecklade kontrollmoment eller stärkt samverkan med Folkbildningsrådet.

4.4 Nationell yrkesutbildning

4.4.1 Följa behovet av kontroll inom nationell yrkesutbildning under pilotperioden

Nationell yrkesutbildning är en tidsbegränsad pilotverksamhet som regleras i förordningen (2024:107) om stöd för en nationell yrkesutbildning. Förordningen innehåller bestämmelser som ger myndigheten vissa möjligheter att förebygga och hantera felaktiga utbetalningar, bland annat genom krav på utbildningsanordnarens förutsättningar, bestämmelser om uppgifter som ligger till grund för statsbidrag och begränsningar som syftar till att motverka dubbelfinansiering.

En särskild utredare har fått i uppdrag att analysera resultaten från pilotverksamheten och lämna förslag på författningsreglering som kan möjliggöra ett permanent införande, se Uppdrag att utreda nationell yrkesutbildning, U2026/01569.

Mot bakgrund av att nationell yrkesutbildning är en pilotverksamhet bör myndighetens insatser vara proportionerliga och avgränsade till vad som är motiverat utifrån utbildningsformens nuvarande omfattning och status. MYH bör därför inte bygga upp särskilda kontrollstrukturer för utbildningsformen under pilotperioden, utan i första hand använda de kontrollmöjligheter som redan följer av förordningen och myndighetens ordinarie processer. Särskilda åtgärder bör vidtas endast om det uppkommer signaler, avvikelser eller andra omständigheter som ger anledning att närmare granska underlag, utbetalningar eller genomförande.

Aktivitet

Arbetet bedrivs inom ramen för myndighetens ordinarie handläggning, utbetalning och uppföljning av nationell yrkesutbildning. Kontrollåtgärder vidtas vid behov, exempelvis om det framkommer signaler, avvikelser eller andra omständigheter som kan påverka rätten till statsbidrag eller bidragets storlek.

Mål med aktiviteten

Myndigheten ska säkerställa att statsbidrag inom nationell yrkesutbildning hanteras på ett enhetligt, rättssäkert och proportionerligt sätt under pilotperioden. Målet är att kunna förebygga, upptäcka och hantera felaktiga utbetalningar när det finns konkret anledning till kontroll, utan att bygga upp mer omfattande kontrollstrukturer än vad pilotverksamheten motiverar.

Uppföljning

Följs upp genom att myndigheten dokumenterar eventuella signaler, avvikelser och kontrollåtgärder som aktualiseras under pilotverksamheten. Uppföljningen bör även omfatta vilka erfarenheter som framkommer och om dessa bör beaktas vid ett eventuellt ställningstagande till utbildningsformens framtida reglering.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se